

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
 Geo. Lalchak, President.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.
 Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на вулиці Прічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман.
 Ю. Ляльчак, голова.
 Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

БАНКРОТСТВО ПОЛЬСЬКОЇ ПРИБАЛТИЙСЬКОЇ ПОЛІТИКИ.

Вже від років працювала польська шляхта над створенням союзу прибалтійських держав, вроді такого, який існує між Польщею й Румунією, отже союзу протирадянського. Радянський уряд предкадав всім тим державам, в тому числі й Польщі, заключити такі угоди про нейтральність, на взірць тих, які радянський уряд заключив з Німеччиною та Туреччиною.

Був вже час, що прибалтійські держави прихилилися до пропозиції радянського уряду, але в справу втручалася Польща, за спиною якої стояли капіталісти Англії та Франції й всі старання зводилися на нівець. Зокрема безнадійно виглядала справа після приходу в Польщі до влади Пилсудського, який є виконавцем волі Чемберлейна. З другого боку, знаючи заборчу політику Пилсудського, уряди прибалтійських держав задоволювалися, коли побачили, що він громадить військову кордон Литви. Захопивши Литву, Пилсудському схочеться захопити й латвійську Ліваву, бо його політика "від моря до моря". Звідси недалеко й до Естонії. Захисту нема в кого шукати. Англійські капіталісти не можуть одночасно допомагати й Пилсудському й Латвії чи Естонії. Коли-б ці держави йшли спільно проти Радянського Союзу — тоді що іншого, але коли вони носять самі між собою, тоді треба помагати сильнішому, що відтак був би вартим на кордоні між "демократичним" заходом, а радянським сходом. А французький соціаліст з Ліги Націй, Бонкур, відвідуючи вердео Польщу, виразно висловив бажання, щоб польський жовнір і надалі був "найвірнішим вартим європейської цивілізації".

Це у явній відрашило уряди Латвії, Естонії й Фінляндії від польської пропозиції про "погодження політики" цих держав з політикою Польщі і вони на початку серпня вислали радянському уряду меморандум, в якому заявляють свою готовність розпочати переговори з Радянським Союзом про заключення умови про нейтралітет. Таки меморандуми до радянського уряду вислали уряди Латвії, Естонії й Фінляндії і запропонували утворити спільну підготовчу комісію, яка випрацювала-б умови про ненападання однієї держави на другу.

Коли йде мова про "ненападання", то це вже по носі Пилсудського, його урядові й цій його політиці, бо він саме щойно збирає напасти на Литву.

ЄВРОПА Й АМЕРИКА.

Під цим наголовком розуміємо капіталістичну Європу й капіталістичну Америку — Злучені Держави. Так склалися економічне положення після війни, що Америка не тільки в Америці, але й в Європі. Всюди Америка зі своїм всемогутнім долларом.

Всюди вона любима й всюди ненависна. Всюди в Європі вже й капіталістичні газети починають писати проти Америки, і дипломати — той-ж таки капіталістичної Європи, як жебраки, ідуть до американських капіталістів за порадами, за п'янами і за... доларами.

Збанкрутувала Німеччина, не мала чим платити авантам воєнних відшкодувань — алінти впростили Америку вратувати для них Німеччину. Прийшов Дос з пляном, Морган з доларами і вратували. Але, як добрі бізнесмени, так вратували, що найбільше тих німецьких репарацій чи то прямих шляхом, чи то через Англію або Францію, плинуть назад до Америки.

Банкрутувала Бельгія, але горюжлася, самостійною хотіла бути. Морган сміявся, Бельгійський франк котівся в пропасть, але докотився до ніг Моргана. "Самостійна" Бельгія скантілувала перед Америкою і дала Морганові моргедка на свої залізничні, на свої природні багатства.

Польська шляхта довго танцювала під дудку Франції й Англії. Під мелодійні звуки Чемберлейна вона ще й тепер потанцює на політичному шнурочку, але економічно вона вже прикована до Америки Гармана. Кермер вже в Польщі диктатором, а не Пилсудські.

Франція — незалежна! Навіть якось ніяково говорити, щоб така велика, така мілітаристична, така побійна, з власними тиграми (Клемансо), з тиграми (Пуанкаре), була вона від когось залежною. Хто де є у світі такий, що міг би узалежнити Францію?

Вуйко Сем є цим добродієм. Правда, він дуже чемний, не напасливий, він чужого не хоче, тільки-ж прийшов речинень платити довіги. Хто там сидить коло французької каси: Бріан, Пенлеве, Еріо, чи "зрадник" держави Кайо, чи сам Пуанкаре — для Вуйки Сема не робить різниці, довіги воєнні треба заплатити. Франк котівся? Каса порожня? Так хіба-ж яке до цього діло Морганові, Гарманові, Рокефелерові? Дружба дружбою, а "дог падежем красен".

Ше Муссоліні десь там сидить в Італії на макаронах з пробитим носом і з вищербленою лрою. Вже й шибеницею як-же спекулянтів власної країни, вже й найбільшого спекулянта, графа Воллі, найбільшого мідонера в Італії, зробив своїм міністром фінансів (всі інші міністерські пости сам забрав), а ліра летить стрімголовом. Американський міністер фінансів, Мелон, віддав недавно Італію, сфотографувався разом з Муссоліні й графом Воллі, тобто з цілим урядом Італії, але-нійорський "Таймс" під фотографією так таки й підписав: "Debtor and creditor". Мелон поїхав, ліра далі котівся, а Муссоліні видав приказ, щоб жинки не купували спідниць, коли хочуть бути патріотками й спасти ліру. Чи спасе Муссоліні спідницями ліру?

Англія — ця ще найкраще стоїть з поміж всіх доживників Вуйка Сема. Але щоб втримати рівновагу фунта, вона точно на час себе своїми кораблями свої рати до Нью Йорку. Осць цим

разом прийшлося Англії круто, то Австралія привезла кораблем до Сан-Франціско за Англію золоту "рату", як підпору престижу фунта.

Внаслідок цього почалася ненависть європейської буржуазії до Америки. Коли позичали — добре, а видавати то не дуже то солодко. Кампанію проти Америки почала французька преса. Потім французька буржуазія вигнала на вулиці Парижа на демонстрацію проти Америки своїх ветеранів, калік. Пшли на кулях, їхали на візочках тисячі ветеранів і кликали: Америко, сканцелой дови Франції! Преса повила агітацію, а товпи на вулицях Парижа почали нападати на Американців, які чорними шмарами снуються по вулицях міста мод, пруть і розсусничують.

Італійська преса також пішла слідом за французькою й почала писати удливі статті проти Америки. Нарешті загворила й англійська преса, особливо преса лорда Ротемера, наслідника Норткліфа. А цю протиамериканську кампанію завершив своїм відкритим листом до президента Куліджа французький "тигр" Клемансо, заявляючи, що Франція не є на продаж не тільки ворогам, але й приятелям.

Кулідж сказав, що справа довгів тепер вже не є в його руках, а в руках сенатського комітету, головою якого є сенатор Бора. А Бора відповів на лист Клемансо, що нехай Франція, Англія, Італія, Бельгія подарують всі воєнні дови, хто їм винен, всі репарації Німцям, хай віддадуть все це народові, тоді хай домагаються від Америки скасування догів. А в користь французьких імперіалістичних плавнів Америка догів не подарує, але краще зжухе їх на свої імперіалістичні плани.

Так починають жертися між собою європейські й американські капіталісти.

ВИКРИТТЯ "ШПИГУНСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ" ЗВОДИТЬСЯ НА ПШІК.

Як і треба було сподіватися, всі крики польської преси, розголос по цілому світі про викриття в Галичині "великої української шпигунської організації" і масові арештування в зв'язку з тим — зводяться на пшик. Сама заява прокуратури виказала, що це все більш подібне на провокаційну аферу дефензиви, чим на дійсність.

"Львівське Діло" з 8. серпня доносить, що "весь цей божевільний крик був викликаний штучно без ніякої поважної основи". В арештованих найде-ніше листи і фотографічні апарати, як "докази", що вони є "шпигунами". Із сотки арештованих лише 32 особи перевезено до Кракова, а решту випущено на волю.

Польська патріотична преса як каже "Діло", набрала воду в рот. Краківський пелесівський "Напшуд" висміяв цілу ту "небувалу шпигунську аферу". Він каже, що про таке газети вже не раз писали, але в слідстві, ще більше в часі судової розправи, оскільки зв'язали до неї доходило, показувалися ті шпигунства зовсім невеликими. "Напшуд" наводить як то перед кількома місяцями польські власті і газети "відкрили велику шпигунську аферу" німецького Volksbund у на Горіщому Шлеску. І що сталося? Газети замовки, майже всіх арештованих випущено з арешту, з "великої афери" зроблено якийсь локальний випадок ("zajęcie"). Далше пише "Напшуд" так:

"Маємо право сумніватися у всі поліційно-військові "відкриття" щодо шпигунства. В тім випадку маємо те право опертє на інформації властей, що слідство потребує шпигунської організації, але це все більш подібне на провокаційну аферу дефензиви, чим на дійсність.

"Львівське Діло" з 8. серпня доносить, що "весь цей божевільний крик був викликаний штучно без ніякої поважної основи". В арештованих найде-ніше листи і фотографічні апарати, як "докази", що вони є "шпигунами". Із сотки арештованих лише 32 особи перевезено до Кракова, а решту випущено на волю.

Польська патріотична преса як каже "Діло", набрала воду в рот. Краківський пелесівський "Напшуд" висміяв цілу ту "небувалу шпигунську аферу". Він каже, що про таке газети вже не раз писали, але в слідстві, ще більше в часі судової розправи, оскільки зв'язали до неї доходило, показувалися ті шпигунства зовсім невеликими. "Напшуд" наводить як то перед кількома місяцями польські власті і газети "відкрили велику шпигунську аферу" німецького Volksbund у на Горіщому Шлеску. І що сталося? Газети замовки, майже всіх арештованих випущено з арешту, з "великої афери" зроблено якийсь локальний випадок ("zajęcie"). Далше пише "Напшуд" так:

"Маємо право сумніватися у всі поліційно-військові "відкриття" щодо шпигунства. В тім випадку маємо те право опертє на інформації властей, що слідство потребує шпигунської організації, але це все більш подібне на провокаційну аферу дефензиви, чим на дійсність.

УГОРСЬКИЙ ВИРОК.

Угорський процес має міжнароднє значіння. Воно полягає в тім, що найреакційніший уряд, однієї з найреакційніших країн Європи, хотів прислужитися міжнародній буржуазії, залпуюмивши комуністів, як "розбійщик", що до того-ж працюють за "московські гроші".

Сотні угорських шпигів і жандармів, під орудою високо-аристократів і одночасно фальшивих угорських "працівників" навколо цього процесу, стуючи явче паутиня брехні і наклепів. До цієї "прекрасної" системи входило також поїзати до С.Р.С.Р. прокураторів, що мали якісь шпигунські "документально обгрунтувати" свої брудні обвинувачення. З цього погляду угорська буржуазія все розглядає для того, щоб вона стала й центри уваги міжнародної буржуазії. Але-ж ціми своїми чинниками угорський уряд впривнує до процесу Ракоші — Вагі увагу не тільки міжнародної буржуазії, але й міжнародного протєстіаріату.

Нарешті суд над товаришами Ракоші — Вагі й іншими (усього обвинувачених було 58 осіб) закінчився суворим приговором. Тов. Ракоші заарештовано на 8 1/2 років ув'язнення, решту — від 4-х років до 10 місяців.

Процє, унаслідок процесу, підсудними стали не ті, що сиділи на лаві підсудних, а ті, що судили революційних представників Угорщини. Усі провокаційні хитрощі безнадійно провалилися на процесі, і судові не пощадило обгрунтувати свої обвинувачення. Суд обвинувачував Ракоші й його товаришів, що вони підготували збройне повстання. Цього суд не довів; він проти-своїм волю мусів визнати, що єдина провинна на угорських комуністів в тому, що вони розглядали "класову ненависть". Соціалістичну партію обвинувачували в тім, що вона негальна секція Комінтерну. Проте суд примусений був визнати, що вона не є комуністична організація. Вже маємо цільовиту капітуляцію провокації, що її добря розробив за допомогою соціал-демократ угорський уряд.

Провал угорської контрреволюції поглибив комуністи своє героїцькою поведінкою на процесі. З усіх обвинувачених робітництво всього світу дізналося, що єдине, за що вони борються тепер в угорських обставинах і за що готові піти на найбільші муки, це легальна компартия. Стоячи отверто та героїчно перед небезпекю, Ракоші виголосив на процесі: "Кафі, якими загрозює про-

куратор, не лякають комуністів, вивільнений рух не можна придушити карними заходами". Панувача класа в Угорщині гадає, що реакція непохитна, як скеля, але її знищить бурхлива хвиля народнього гніву". — сказав тов. Вайнбергер.

Угорські революціонери не схилили своїх голів перед агрозною каті. Своєю поведінкою, своїми безстрашними про-

В СПРАВІ ОЧЕРНЕННЯ Т-КИ ГИЛЮСЬ І ТОВ. ЧАБАНА.

Недавно тому в "Укр. Роб. Вістях" (ч. 93, 94, 95) було поміщенє між оголошеннями, на четвертій сторінці, мнєне "пошукуваннє" за товаришкою Марією Гиліус і т. Ювком Чабаном, з Торонто, Онт., буцим написанє і поданє до часпису т. Семеном Гиліусом. Це "пошукуваннє" було злобною вдумкою якогось недолюдка, що з невідомої причини забжав в цей негідний спосіб очернити т-ку Гиліус і т. Чабана та зробити їм і самому тов. Гиліусові-негідну кривду. Про це відтак була подана заява адміністрації "У.Р.В.", але справедливість вимагає, щоб цю справу вивисити дешо ширше.

Згадає мнєне "пошукуваннє", в якому було подано, що буцим т-ка Гиліус втік десь з т. Чабаном, написав хтось такий, що бажав зробити кривду і прикріть нашим товаришам і організації. Щоб обдурити адміністрацію, часпису, той "хтось" не лише підписав від пошукуваннє т. Семена Гиліуса, але ще дописав замітку, щоб змінити його адресу, прислав фотографії. Зробив все так, щоб виглядало, що то справді написав сам т. Гиліус. Його подла штука владаєся. Адміністрація часпису обдурено, і вона, гадаючи, що це справді лист і пошукуваннє від т. Гиліуса, член наших організацій і читача "У.Р.В.", помістила його в газеті, вірючи, що "робить" т. Гиліусові прислугу. А вийшла з цього велика прикріть так для товариша і товаришки Гиліус, для т. Чабана, як і для самої адміністрації.

Прикріть що відчувають також місцеві організації і всі ті, що знають тов. і т-ку Гиліус та т. Чабана, бо ніхто з них ніколи і нічим на таку зневагу від нікого собі не заслуговує. Ні в загальному життє-тутешній українській робітничій громаді, ні в приватному, ані в організації вони ніколи нікому злого не зробили і не мали ворогів. Всі троє загально відомі в Торонто, як чесні і під кожним зглядом примірні та свідомі члени поступової частини нашого тутешнього робітничого загаяду. Живуть всі в Торонто безперервно чотирнацять років. Тов. Чабан подружений з рідною сестрою т. Гиліуса. Родинні зв'язки і відношення між ними завжди як найкращі. Оба вони вже від деякого часу мають, кожний окрема, газолінові автї, і займаються направою автомобілів. Не вважаючи на те, що при їхній праці зостається дуже мало вільного часу, вони дбають про робітничий рух і завжди йому ширю допомагають. Тов. і т-ка Гиліус належать до найактивніших членів наших організацій у Вєст Торонто. І якщо можна-б догадуватися про яких небудь їхніх "ворогів", то на всякий випадок не про, таких, що відносяться до них ворожо за якийсь особисті справи. Це можуть бути лише такі, що не люблять їх за їхню ширю прихильність до робітничої справи, або такі, що для їхньої власного добра т. Гиліускартав їх за негарні й негідні вчинки.

А т. Гиліус, коли цього потрібно, каже всякому правду до очей. Тільки робить він це не зі злоби, лише з добрим наміром допомогти знайомим й нашим товаришам робітникам збудитися поганим навичок, перестарілих поглядів на світ і стати свідомими людьми. На власному досвіді він переко-

на розправі угорських комуністів виявилось, що 37 поліційних агентів витратили кожний по 1,135 годин на те, щоб дослідити, чи комуністична партія на Угорщині має зв'язки з соціалістичною робітничою партією.

1,135 годин по 37 буде 41,995 годин. Кожний агент загально витрачав свої години протягом 235 днів, а всі разом витрачали ці години протягом 8,695 днів.

Нічого не узгадується, чи угорська буржуазія платила цим агентам за їх працю дивними громи, чи підробленими.

Довідемося знову з українських патріотичних газет, що наспіли з Галичини... таке довідемося, що аж... аж дуби волоссям стоять. Довідемося, що повстання в Кронштаді, Мінську, Іркутську, на Україні, на Чорному морі, коло Румунії і коло Польщі — так хуто поширюються, так поширюються, вже так поширилися, а потім звузидися, а потім знову поширилися, що коли-б не Польща та не Румунія, то були-б поширилися на цілу Європу.

Так оті повстання перше поширилися, потім перетворилися в бунт, потім (Строцький пішов з Твері на Мінську, а Кронштад за ним, а Мінськ перетворився йому дорогою). Потім більшовики послали чорноморську флоту на аеропляни, чи то пак, на вітрики, пірули з ними під воду і так втікали до Букарешта, але Букарешт обклали себе-малюгою й більшовики вернули-домів, чи може куди інше, не знаю (хвіа у них є дома?). Не знаю також, що дали було, бо не дали мені дочитати патріотичних газет.

А так "файно" читалося.

Страх, які то є люде нетерпеливі: скажи, Куркулєнко, та скажи, що сталося з Мігайчуком?

Зрозумійте, люде добрі, що не можу-ж я одночасно і хліб пекти й за телітами йти. Там тоби повстання й бунти, тут редактор "Кан. Українці" виборчу орієнтацію загубив, тут Лозинський Петлюро розвідує... А вони про Мігайчука. Я не інформаційне бюро й до т-ва св. Рафаїла не належу...

Але про Мігайчука таки де-що чув. Чув те, що люде кажуть. А люде кажуть, що роблять вже заходи вибрати Мігайчука... не до парламенту, але на волю з неволі.

Вже й шну знижено, чув я. За три тисячі долларів віддають вже Мігайчука...

Файні, ті американські поліційні власті... Уступили. Але кажуть, що більше ані цента не хочуть спустити.

Так і то люде кажуть, що деякі "народні діячі" заснували між собою ЛОП (Лігу Оборони Пачкарів).

Один діяч з того ЛОП-у пожертвував вже (дуже ширий чоловік) на шль оборони свої улюблені дітани, витерти на консервативній лаві. Другий жертвує автомобіля з трома колами, третій удаєся безплатної порад в який спосіб можна менше жертвувати й більшим дічем бути.

Кажуть також люде, що цей ЛОП, якщо до тижня не лопне, то звідеться з відзвою до цілого українського громадянства за жертвами на ЛОП. А ще кажуть люде, що коли громадянство щось пожертвує, то той ЛОП обжереться й лопне, а як нічого не пожертвує, то той ЛОП з жалю та розпущку лопне.

Так, що ні суди Микито, ні туди Микито.

Ото все, що я знаю.

Куркулєнко.

М. Цюнович.
 Торонто, 24. серпня 1926.

ЗБИТКИ КОМУНІСТІВ.

Львівська поліція дуже збентежена фактом, що львівські комуністи в роковини смерті Ботвіна, розстріляного за вбивство поліційного агента Цехновського, вміли зручно вивисити на деяких будівлях червоні прапори з написом "Нехай живе комуністична партія Західної України", а вул. Шпитальну, де жив Ботвін, просто переіменували вночі на вулицю Ботвіна, змінивши на ній таблиці. Нїодного організатора цих демонстрацій не зловили.